

Ds. J.J. Roodsant

Het feestmaal van koning Belshazzar

Zingen: Psalm 84 : 5

Lezen : Daniël 5 : 10 - 30

Gebed

Zingen: Psalm 76 : 4, 7

Geliefden, met de hulp des Heeren, en onder inwachting van de Heilige Geest, willen we uw aandacht bepalen bij Daniël 5, het gedeelte dat we samen hebben gelezen, en daarvan nader het 25e vers, waar we Gods Woord en onze tekst als volgt lezen:

“Dit nu is het schrift dat daar getekend is: “MENÉ, MENÉ, TEKEL, UPHARSIN.”

En ik noem u de volgende aandachtspunten:

1. De tartende mens
2. De ingrijpende Rechter, en
3. De verdoemende God

1. De tartende mens

Geliefden, uit ons tekstgedeelte blijkt dat de immense stad Babel door de Meden en de Perzen is omsingeld; en dat het ogenblik niet ver lijkt of koning Bêlsazar, de koning van het grote Babylonische rijk, zal worden uitgeschakeld. Och, dan zal gaan uitkomen wat de Heere door middel van de profeet Jesaja en Jeremia heeft doen verkondigen, en wat de Heere koning Nebukadnézar heeft doen dromen. En dan zal de stad, die het beeld is van de goddeloze wereld, die het beeld is van de goddeloze mens, die altijd opstaat tegen God, die altijd in vijandschap leeft tegen zijn Schepper en Formeerder, veroverd worden. Maar weet u, koning Bêlsazar is daar blijkbaar helemaal niet van onder de indruk, want hij laat geen bidstond uitschrijven, hij roept geen vasten uit zoals dat in Ninevé is gebeurd toen

daar de oordeelsprediking te horen was; maar wat lezen we geliefden? We lezen in ons tekstgedeelte dat koning B lsazar te midden van de doodsdreiging een feestmaaltijd laat aanrichten voor zichzelf, voor zijn duizend geweldigen, voor hun vrouwen en voor hun bijwijven. En wat lezen we dan verder?: Dat als koning B lsazar de wijn goed geproefd heeft, dat hij dan de behoefte in zijn ziel gevoelt om de God van Israël te gaan honen, en om heiligschennis te gaan plegen, door de gouden en zilveren vaten, welke Nebukadn zar had geroofd uit de tempel des Heeren, te laten halen en door daar wijn uit te gaan drinken, terwijl de goden van goud en zilver, hout en steen, worden geprezen. Dan heeft koning B lsazar er behagen in om de overwinning op de God van Israël uit te roepen en te vieren; en dan tast die koning de ere Gods op een gruwelijke wijze aan! Ach, dan begrijpt u dat wij in die koning B lsazar, met ons eerste aandachtspunt, *de tartende mens* ontmoeten, ja dat we in hem zien een mensenkind dat zich uitleeft in gruwelijke zonden, terwijl daar de omstandigheden zo bedreigend zijn. Maar geliefden, laten we oppassen als we soms willen gaan wijzen naar die koning B lsazar; want bij ons is het toch niet veel anders. Onze wereld is in grote beroering, de kranten staan vol van aardbevingen, van vloedgolven, van tornado's, van oorlogen, van moorden en doodslagen en de verschrikkelijkste dingen, waardoor het ons zo duidelijk wordt gemaakt dat de oordelen Gods laag hangen over ons land. Nochtans leeft de mens zich uit in brooddronkenheid en brasserijen, en is de mens slechts bezig om van alles in te slaan om goede en gezellige Kerstdagen te hebben; ja, de meeste mensen leven gerust en zorgeloos alsof er geen gevaar dreigt en alsof de oordelen Gods niet elk ogenblik kunnen losbarsten. O, de mens gaat in weelderigheid over de aarde en hij grijpt schier elke kans aan om een feest te organiseren en om daarmee de zonden en ongerechtigheden te vermenigvuldigen. Och geliefden, dan is het zo'n wonder dat de Heere nog niet is komen doortrekken, dat wij nog in het heden der genade zijn, dat wij hier vanavond nog in alle rust in dit kerkgebouw mogen zitten. En al worden wij misschien persoonlijk bewaard voor het uitleven van talloze goddeloosheden, wij allen zijn door de zondeval in Adam volkómen verloren en verdorven; wij allen zijn, stuk voor stuk, onbekwaam tot enig goed; wij allen zijn in zonde ontvangen en geboren; wij allen, niemand uitgezonderd, hebben ons moed- en vrijwillig van de Heere afgekeerd. En weet u, wij zijn hierdoor, stuk voor stuk, onrein in Gods ogen; we zijn als een melaatse, ten dode opgeschreven; en er is in ons hart en in ons leven niets te vinden waar de Heere blij mee kan zijn; o wij zijn van de top van eer neergestort in de peilloze diepte van een drievoudige dood; en we hebben ons voorgenomen om de Heere nooit meer te dienen en nooit meer te eren en nooit meer groot te maken. O, als de Heere, door het werk van de Heilige Geest, een mensenkind waarachtig komt te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel, dan gaat hij beleven een dode hond voor God te zijn, die nergens anders terecht kan komen dan in de vlammen van Gods toorn en Gods gramschap. Door het ware werk des Heeren – en wat hoop ik toch dat u dat kennen mag – kunnen we nooit boven anderen uitkomen die zich in de dadelijkheid uitleven in goddeloosheden, want dan worden we z lf tot de grootste der zondaren, en dan beseffen we dat alle zaden van boosheid bij ons van binnen te vinden zijn, en dat het een wonder is als we die zonden en goddeloosheden niet uitleven. Ach geliefden, bent   daar dan al in waarheid achtergebracht? Niet

in het praten en niet in het redeneren, maar in de beléving. Hebt ú die verschrikkelijke gruwelen al in waarheid in uw binnenste leren kennen? En is dat u al in waarheid tot smart geworden, zodat u vele tranen hebt geweend van droefheid over uw zonden, en zodat u het hebt leren uitkermen: “O God, wees mij zondaar genadig.” Want dat leert de Heere nu al dat ware volk kennen op Zijn tijd, dat onder het zegel der verkiezing ligt, want de Heere begint altijd bij het begin. Dat is nooit iets anders dan we lezen in Johannes 16 : 8, waar het staat dat de Heilige Geest dan een mensenkind gaat overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Maar o, is de Heere dan al in waarheid in uw leven begonnen?, en dáármee begonnen, geliefden? Want weet u, in onze donkere tijd slaan zoveel mensen het eerste deel van de Heidelbergse Catechismus over, om in eigen kracht en in eigen geloof de verlossing aan te grijpen, en om als verlost mens in het leven te gaan staan, erop rekenende dat ze aan het einde van het aardse leven eeuwig in de hemelse heerlijkheid zullen vertoeven. Maar ach, ze zullen zich bedriegen, want ze zullen op geen andere plaats komen dan daar waar het eeuwig geweest is en gekners der tanden. Want als een mens nog nooit te maken heeft gekregen met het verdoemende recht Gods, en als een mens nooit overtuigd is geworden van zijn verdorvenheid en zijn verlorenheid, dan heeft hij ook nog nooit in waarheid de Zaligmaker leren kennen, en dan is die mens ook nog nooit in waarheid door het bloed van Christus gereinigd van alle ongerechtigheden, en dan is die mens ook nog nooit in waarheid bekleed geworden met de weldaden Christi, van gerechtigheid, heiligheid en heerlijkheid. Och geliefden, laat het toch eens nakijken van de Heere hoe het nu met u is gesteld, opdat ge niet met een gestolen Heere Jezus voor eeuwig verloren zult gaan. Een staatsverwisseling is onmisbaar geliefden, voor u en voor jou en voor mij; het wederbarende werk des Geestes moet gekend worden aan deze zijde van dood en graf; u moet door God tot God worden bekeerd. En beseft het toch, de tijd is voorts kort. Och, dan weet ik het, zo in eind december gevoelen we dat soms; de Kerstdagen en dan de jaarwisseling; maar ach geliefden, de tijd is zó kort dat ons leven slechts een handbreed is gesteld. We zitten hier vanavond nog bij elkaar, maar och, wie weet, voor de laatste keer misschien, op deze plek, onder de bediening van Gods Woord, omdat we vannacht nog onze laatste adem zullen uitblazen. O, laat u daarom toch ernstig waarschuwen.

Het feest van koning Bélsazar is in volle gang. En dan ineens, zo hebben we in ons tekstgedeelte gelezen, dan ineens komen daar vingers van eens mensens hand, en die gaan schrijven op de kalk van de muur van het paleis van de koning; wonderlijke tekenen staan daar op de muur. En dan komen er geen bliksemschichten, dan komen er geen donderslagen, dan staan daar niet ineens engelen met uitgetrokken zwaarden; maar dan gaan daar vingers van een mensens hand schrijven op de kalk van de wand van het paleis van de koning. Nochtans, nochtans geliefden, voelt koning Bélsazar feilloos aan dat het Góds vinger is die daar schrijft en dat hij hier te maken krijgt met *de ingrijpende Rechter*, aldus ons tweede aandachtspunt.

2. De ingrijpende Rechter

Ja, de consciëntie van koning Bésazar gaat op dat moment spreken; de koning Bésazar voelt van binnen dat hij weinig goeds verwachten kan van die Rechter van hemel en aarde. Elk mensenkind heeft een geweten, een consciëntie, nietwaar? En dat geweten, die consciëntie, gaat spreken bij bijzondere gebeurtenissen; en zeker als daar ineens vingers van een mensenhand gaan schrijven op de kalk van de wand van het paleis van de koning. O, dan weet een mens heel goed hoe het er met hem voorstaat, dan weet hij precies wat hij kan verwachten van die onkreukbare, heilige, rechtvaardige God, Die de zonde niet door de vingers kan zien, en Die niet van Zijn recht af kan. Koning Bésazar is dan ook zeer aangedaan; we lezen het in vers 6 van ons tekstgedeelte: zijn glans verandert, zijn uitstraling verdoft, zijn gedachten verschrikken, de banden zijner lendenen worden los, en alle vreugde verandert in droefenis, zo zeggen de kanttekenaren. En weet u, als dan die koning zijn sterrenkijkers, zijn wijzen en Chaldeeën laat roepen, en als dezen dan moeten bekennen dat ze niet kunnen lezen wat daar staat, dan komt er een diepe angst over koning Bésazar, want dan staat hij daar alléén; alleen voor die ingrijpende Rechter, alleen in de vierschaar Gods, alleen op de plaats waar u en jij en ik ook zullen komen. Dan staat hij daar alleen op die plaats waar geen mens je helpen kan, want dan sta je voor jezelf.

Dan is het voor koning Bésazar zo duidelijk dat het de vinger Gods is, en dat daar de ingrijpende Rechter de tartende mens tot een halt doet zijn. Ja, dan is het zo duidelijk dat daar de levende God dat mensenkind tot staan dwingt, en dat de levende God niet met Zich laat spotten. O geliefden, daardoor voelt koning Bésazar dat het einde van zijn aardse leven nabij is, omdat die Rechter van hemel en aarde zó persoonlijk ingrijpt in zijn leven, en omdat hij wel vrezen mag voor de straffen van die Rechter. Dan ziet koning Bésazar het oordeel naderen van de ingrijpende Rechter. Maar geliefden, dat is toch voor ons geen vréemde zaak? Want wij leven toch onder de bediening van Gods Woord? En wij worden toch middels de bediening van dat Woord des Heeren regelmatig gewaarschuwd voor het komende oordeel Gods? Wij weten toch, dat wanneer we het wederbarende werk des Geestes niet kennen, niet bevindelijk kennen, dat het dan kwijt is voor ons? Wij weten het toch, dat wij Christus, de Heere, geschonken moeten krijgen van áchter het recht, door Israels God? We kennen het toch, dat we door het verdoemende en afsnijdende werk des Geestes op dat plekje moeten komen waar we nog slechts het hoofd op het blok kunnen leggen, om de Heere Zijn recht te billijken en te omhelzen? En wij weten het toch, dat we over die weg, die afgaande weg, geleid moeten worden tot het verzoenende recht Gods in Christus?

O geliefden, wat bent u al vele malen gewaarschuwd; en wat weet u toch precies met uw verstand wat er nu nodig is, wil het wel met u zijn op weg en reis naar de nimmer eindigende eeuwigheid. Maar wat heeft die verstandskennis nu uitgewerkt in uw leven? Wat hebt u er nu mee gedaan? Jongens en meisjes in ons midden, wat hebben júllie ermee gedaan? Ach geliefden, laten we maar eerlijk zijn, de mens, ook de rechtzinnige mens, ook de godsdienstige mens, ook de vrome mens, gaat maar door op de brede weg ten eeuwigen verderve, omdat de Rechter van hemel en aarde nog nooit is

komen ingrijpen in zijn leven, omdat hij nog nooit in waarheid dat schrift des Heeren geschreven heeft zien staan op de wand van zijn levenshuis, en omdat hij dat schrift des Heeren nog nooit ontcijferd heeft gekregen met vlammende letters, bij God vandaan. Want als dat gebeurt geliefden - en wat hoop ik toch dat u het kennen mag, of zult gaan kennen.- o, dan wordt het volkomen anders in het leven; dan houdt alle praten op, dan gaat een mens een oog naar binnen krijgen, en dan ontvangt die mens zelfkennis in het licht van de ware Godskennis, en dan gaat hij het uitschreien: "O God, dat ik zó gezondigd heb." En dan houdt alle redeneren op, want dan kan die mens met het verstand niets meer volgen, maar dan wordt het bevinding, bevinding des harten. En dan gaat die mens alle glans verliezen; dan gaat die mens leren wat het is met knikkende knieën voor Gods heilig aangezicht te staan. En dan trekt die mens het liefst een gewaad aan in de kleuren des doods. En dan gaat die mens het beseffen, beseffen hier van binnen dat het voor die mens kwijt is, eeuwig kwijt is! O, dan wordt die mens gebracht op die weg van ontdekking en ontgronding, waardoor hij alle grondjes onder zijn voeten kwijtraakt; en ontkleding, waardoor hij het kleed van eigengerechtigheid gaat missen. Dan wordt hij gebracht op de weg van afsnijding, waardoor hij afgesneden wordt van de wereld, maar ook afgesneden wordt van de godsdienst, en van Adam en van het leven. En dan gaat die mens beseffen een múnster van goddeloosheid te zijn. En weet u, op die weg ontvallen alle mensen je als helper, daar kom je geheel alleen voor God te staan; alle wereldwijzen laten je in de steek, want de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want ze zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, zo lees ik in 1 Korinthe 2 : 14. En wat wordt die waarheid beleefd door dezulken die van God aangeraakt zijn; ze worden vreemdelingen en bijwoners. O, ze gaan het beseffen dat ze door het verdoemende recht Gods tot dōemelingen worden, en dat ze door het afsnijdende recht Gods alles kwijtraken. Begrijpt u, dat het dan "schrik van rondom" is voor dezulken? O, dan weten ze niet waar ze het zoeken moeten; dan kruipen ze niet zelden over de grond, roepende, smekende om hulp bij de Heere vandaan. Want dan wordt het gevóeld geliefden, dat de ogen des Heeren de ganse aarde doorwandelen en dat men nergens heen kan voor die God, Die alles ziet en alles weet, en alles door? heeft voor die ingrijpende Rechter.

Maar weet u daar dan al iets van bij bevinding? Weet u al wat het is als de Heere door dat verdoemende en wraakoefenende recht komt door te trekken? Hebt u het wraakzwaard des Heeren al in waarheid zien hangen boven uw schuldige schedel?

Och, dan ontmoet ik zoveel mensen die zo kostelijk kunnen spreken over Gods barmhartigheid en over Gods ontferming en over Gods liefde; o, daar kunnen ze van zingen. Maar als je nu met hen doorpraat, dan blijken ze nog nooit iets meegemaakt te hebben van Gods recht en gerechtigheid; dan blijken ze nog nooit gebracht te zijn in de vierschaar Gods, dan blijken ze nog nooit die ingrijpende Rechter te hebben ontmoet; en dan blijken ze nog nooit ontdekt te zijn aan zichzelf, en nog nooit de vloek in Adam te hebben gevoeld, en nog nooit de schuldbrief van de hemelse Schuldheer overhandigd te hebben gekregen, vergezeld van de eis: "Betaal Me wat ge schuldig zijt." Och, ze konden zo aardig met zichzelf overeind blijven, en ze konden zoveel aanbrengen bij de Heere en neerleggen bij de Heere en laten opschrijven bij

de Heere; ze hebben het zo goed gedaan in het leven, ze zijn kerkelijk zo actief geweest, zoveel overgehad voor de gemeente. Maar in Jesaja 1 : 27 daar lees ik altijd maar weer, dat Sion door récht wordt verlost. En dat woordje “recht” in de grondtaal betekent: door een rechtsgeding; het ware Sion gaat áltijd door een rechtsgeding heen. “En haar wederkerenden door gerechtigheid” betekent dat de Heere voor de ware keurlingen van Hem op Zijn tijd de vierschaar gaat spannen, en dat ze daar naar recht verdoemd zullen worden, dat het kwijt is. Om het ook mee te gaan maken dat daar die Heiland en Zaligmaker tussentreedt, tussen dezulken en die ingrijpende Rechter, en dat Hij het daar zegt: “Ik voor u, daar gij anders den eeuwigen dood hadt moeten sterven.” Ja, om het te gaan meemaken dat dezulken gewassen worden in het dierbare bloed van Christus, dat dezulken bekleed worden met de heilsklederen Christi, en dat dezulken mogen wegzinken in de armen van die Heiland.

Och geliefden, kijkt het eens na in uw leven of u daarvan weten mag, of dat bekend voor u is. Wat zou het erg zijn als u dat allemaal zou missen. Want dan zal die Rechter van hemel en aarde, die ingrijpende Rechter, niets anders tegen u zeggen dan: “Gaaf weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is”, om u eeuwige smarten te laten leiden, en om u, door uw verdoemenis, het recht Gods te doen verheerlijken. Laat het toch eens nakijken van de Heere. Weet u, het is nog het heden der genade, de lieflijke dag der zaligheid is voor u en jou nog niet voorbij. O, dat u toch de onmisbare Godsgreep in uw hart zou mogen leren kennen.

Koning Bélsazar komt ons zo te openbaren wat het uitwerkt als die ingrijpende Rechter in je leven komt. Want dan gevoelt hij onomstotelijk dat de dood voor hem is gekomen. Zijn wijzen, zijn Chaldeeën, zijn sterrenkijkers kunnen hem niet meer helpen; zijn hele leven klaagt hem aan, het is voor hem verloren. En koning Bélsazar is daar zelf zo door aangegrepen dat hij al zijn glans heeft verloren; zo erg, dat zijn geweldigen er zelfs van onder de indruk zijn, zo lezen we in vers 9. De komst van de ingrijpende Rechter in een mensenbestaan blijft nooit onopgemerkt hoor, daar hoef je niet van te vertellen, dat hoef je niet aan te wijzen; want als dat gaat gebeuren – en ik hoop dat u het kennen mag – dan zien de medemensen het direct, dan merken ze dat op in je gezin; dan ervaren ze dat op je werk, bij je collegae; dan weten je bureu en je kennissen daar in de kortste keren van. Want dan word je leven totaal anders, dan krijg je een gans andere gang; dan wordt daar de brug opgehaald naar de wereld, dan wordt daar de lust weggenomen uit alle wereldse zaken. Dan wil je het liefst gaan luisteren naar het recht verkondigde Woord des Heeren, waar dat ook bediend wordt; en dan ga je steeds gebogener onder de drukkende schuld des Heeren. daar die vraag prangt (omkeren bandje} Och, en dan gaat die ingrijpende Rechter steeds dieper ingrijpen, het ontleedmes gaat steeds verder en dieper; en dan komt daar het hele leven open te liggen bij het licht van Gods wet en Gods recht. En dan moet een mens het gaan zeggen: “Heere, Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.” Om volkómen aan de zijde Gods te gaan vallen en om het volkómen eens te zijn met die ingrijpende Rechter, als zó een weggeworpen moet worden in de poel van vuur en sulfer. En wat dan die ingrijpende Rechter aan zo’n mensenkind duidelijk gaat maken dat komt nu openbaar in

de verklaring van hetgeen de Heere heeft geschreven op de wand van die muur van dat koninklijk paleis; want dat gaat de Heere verklaren. Och, dan kunnen die waarzeggers, die sterrenkijkers en die Chaldeeën er geen kant mee uit. Maar dan gaat de Heere Zelf zorgen voor een uitlegger, voor een verklaarder. En dat doet de Heere toch altijd, geliefden? De Heere zorgt er altijd Zelf voor dat Zijn Woord wordt verkondigd; de Heere roept altijd Zelf Zijn knechten, en Hij zendt hen uit om het Woord van Hem getrouwelijk te bedienen. Dat gebeurt toch tot op dit ogenblik? De Heere zorgt ervoor dat door het getuigenis van de koningin-moeder de aandacht wordt gericht op Daniël, Daniël, het oude knechtje des Heeren; en dat Daniël daar binnenkomt in die goddeloze ruimte van de feestzaal van de koning, waar de tartende mens zo aanwezig was, en waar God zo gelasterd werd, maar waar God ook heeft ingegrepen. En dan moet Daniël, dan moet hij die koning Bêlsazar, die door iedereen gevreesd wordt, die koning die daar heerste over mensenlevens, het Woord Gods gaan verkondigen, het oordeel Gods gaan aanzeggen. En dat gebeurt nog steeds. Want vorsten en vorstinnen, eenvoudigen en zeer geleerde mensen, mannen en vrouwen, jongens en meisjes, krijgen het oordeel Gods te horen als het Woord des Heeren recht bediend wordt. Och, dan weet ik wel, daar wil een mens van nature niet van weten; en vooral de godsdienstige mens roept het uit: “Spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen.” Die wil opgebouwd worden, die wil bemoedigd worden en vertroost worden als het Woord des Heeren uitgaat. Maar geliefden, als het Woord Gods recht bediend wordt, zal daar altijd het oordeel des Heeren in meekomen. En weet u, Gods ware knechten praten nooit iemand naar de mond vanwege de beloning. U hebt het gehoord nietwaar, Daniël wordt zoveel beloofd, hij zegt: “Koning, houd u het maar, ik zal u het Woord prediken. O, die ware knechten brengen dat Woord in gehoorzaamheid aan de Heere, en dus wordt daar die koning, met die duizend machtigen en al hun vrouwen en bijwijven gewaarschuwd. En dus wordt tot in onze tijd een iegelijk gewaarschuwd voor de komende oordelen Gods, en dus gaat er niemand ongewaarschuwd verloren, ook u niet en ook jij niet. Wat zou het groot zijn als u dat Woord des Heeren ter harte zou nemen.

Dan willen we nu eerst met elkaar gaan zingen uit Psalm 119, en daarvan het 60^e zangvers:

*Al 't godd'loos volk verdoet G' als schuim van d' aard',
Dies zal ik Uw getuigenissen vrezen.
Het heeft mijn ziel verschrikkingen gebaard,
Ja, zelfs is mij het haar te berg' gerezen,
Als ik op Uw gerichtten heb gestaard;
Uw oordeel, Heer', kan niet dan vreeslijk wezen.*

Nu vragen we ons natuurlijk af wat daar nu precies geschreven staat op die wand, en wat nu het Woord des Heeren, het Woord van de ingrijpende Rechter, is. Och, dat zijn de woorden van onze tekst, nietwaar: “MENÉ, MENÉ, TEKEL, UPHARSIN.” En weet u wat dat nu betekent? O, wat zou het toch groot zijn als u zou mogen luisteren met uw ziel. Dat betekent geliefden, dat die ingrijpende Rechter in het leven van die koning Bêlsazar, die zich niet heeft vernederd, is gaan tellen, gaan tellen: “MENÉ”; tellen: Hij is de zonden

gaan tellen, Hij is de ongerechtigheden gaan tellen. En Hij heeft die zonden en ongerechtigheden geteld tot in de vroege jeugd van koning Bésazar toe. En er is niets vergeten, want er is een gedenkboek voor de Heere, en daarin staan alle overtredingen van Gods wet, alle schendingen van Gods recht, alle vertrappingen van Gods deugden, alle aanrandingen van Gods liefde. En als de Heere gaat tellen al die rijen, al die gebeurtenissen, dan komt een mens als een goddeloos, doemwaardig en helwaardig mensenkind openbaar. Dan komt het zo naar voren dat er nu niets te vinden is in een mensenleven dat góed is voor de rechtvaardige en heilige God, dat die mens verdient alleen maar eeuwig zal kermen in de hel.

Maar geliefden, hoe zal het nu voor ú zijn, als de Heere úw gedenkboek gaat openen, en als de Heere in úw leven gaat tellen, wat zal Hij dan voor gruwelen tegenkomen? Vleselijke gedachten, begeerlijkheden, hunkeringen waar gelukkig niemand van weet, uitglijdingen in het verborgene. O geliefden, als de Heere bij u en bij jou gaat tellen, wat komt Hij dan allemaal tegen? En als dat gebeurt – en ik gun u dat met mijn hele hart –; als dat tellende werk des Heeren in je leven gaat plaatsvinden – en daar krijgen al Gods ware keurlingen mee te maken – o, dan stapelen daar die zonden en die schulden zich maar op, dan wordt het een schuld van de aarde tot aan de hemel, een ónbetaalbare schuld. En dan meent die mens dat hij daar niets van betalen kan. O, dat heeft hij wel geprobeerd in het begin, om met zijn godsdienst en zijn vroomheid en zijn ernstigheid wat van die schuld af te doen, maar de Heere heeft hem zo duidelijk gemaakt in dat werkhuis dat hij zich wel doodwerken kan, maar dat er van die schuld nog geen kwadrantpenning af kan. Dan liggen dezulken wakker, nacht na nacht; ze durven nauwelijks te gaan slapen, benauwd dat ze zijn om hun ogen op te slaan in de hel. Dan kunnen ze alleen nog maar in stilte bedelen en smeken om toch van de Heere geholpen te worden. Is dat uw weg nu al geworden? En weet u nu al in waarheid van dat tellende werk des Heeren af?

Och, en dan weet ik het, er zijn mensen in onze tijd, bij honderdduizenden, die tellen heel anders, die tellen hun zegeningen, en dan zeggen ze: “Ja, maar ik ben gedoopt en ik heb openbare belijdenis gedaan en ik ben elke zondag en ook doordeweek getrouw in de kerk en ik breng grote offers voor de gemeente en het kerkelijke bedrijf.” En zo tellen ze maar door. En de godsdienst zet dezulken er met vreugde bij, om ze te vertellen dat ze zoveel in hun handen en hun zakken hebben dat ze de Heere met vreugde tegemoet kunnen gaan. Maar bij de Heere telt dat alles niet mee hoor, want in de dag der verbolgenheid dan zal alleen de gerechtigheid van Christus een mens doen ontkomen; dan zal het alleen meetellen of je bevindelijk op dat plaatsje bent gebracht waar je verlóren hebt moeten gaan onder en door het verdoemende recht Gods, en waar je van achter dat recht Christus geschonken hebt gekregen. Dan zal het alleen maar meetellen of je de waarheid van die woorden hebt leren kennen die daar zeggen: “Heere, bent U met mijn doem gediend, zoek Uw eer, ik heb het verdiend”; en of je zó aan de zijde Gods bent gevallen dat je het volkómen met de Heere bent eens geworden wélke weg Hij ook met je gaat. Och geliefden, hoe is het dan bij ú? Is dat zondetellende werk dan al in waarheid in uw leven begonnen?

En weet u, dan staat er op de wand van het koninklijk paleis twee keer geschreven “MENÉ, MENÉ”: geteld, geteld; tot twee keer toe. En dat betekent, dat de Heere ook zal gaan voleindigen; de Heere heeft geteld en de

Heere zal gaan afrekenen. In vers 26 daar komt dat openbaar: “voleind”. de Heere gaat een einde maken aan het leven van koning Bélsazar, Hij gaat hem de rekening definitief presenteren, en dus gaat het op de dóód aan voor hem. En sterven...., u weet het, dat is God ontmoeten. Voor koning Bélsazar gaat het op de vierschaar Gods aan, om daar, verdiend, te gaan ontvangen wat naar zijn daden is. Koning Bélsazar, we hebben het gehoord, hij heeft zich niets aan de Heere gelegen laten liggen, hij heeft alle tekenen des Heeren in de wind geslagen en is zijn eigen gang gegaan.

3. De verdoemende God

En nu krijgt hij, met ons derde aandachtspunt, te maken met *de verdoemende God*. Want het oordeel Gods over hem zal voltrokken worden, want daar is geteld en daar wordt voleind, daar wordt afgerekend. En dan kun je tot de bergen en tot de steenrotsen zeggen: “Valt op ons en verbergt ons voor het aangezicht Desgenen Die op de troon zit en voor de toorn des Lams.” Maar dan zal dat geenszins geschieden, en dan zult ge daar voor eeuwig die smarten moeten doormaken, om Gods recht te verheerlijken in de eigen verdoemenis. En dat eeuwig geliefden; dus nooit voorbijgaand. Och weet u, dat is niet in te denken, dat is niet voor te stellen.

Maar weet u, dan maakt Gods Woord ons zo duidelijk dat we die koning Bélsazar niet buiten onszelf moeten zoeken en niet buiten dit kerkgebouw; maar dat wij, u en jij en ik, van dezelfde lap zijn gescheurd, en dat we die koning Bélsazar dus hier, bij onszelf, moeten zoeken. En dus zullen we met de gebeurtenissen van ons tekstgedeelte moeten inkeren tot onszelf, beseffende dat ook wij met de verdoemende God te maken krijgen, en dat we daar elk ogenblik mee te maken kúnnen krijgen, want ons leven is slechts een damp en de dood wenkt ieder uur. Och geliefden, misschien is de Heere uw zonden al aan het tellen, en misschien komt de Heere vannacht wel afrekening houden met u, misschien morgen; misschien maakt u de Kerst niet meer op aarde mee. En als ge dan nog zijt zoals ge geboren zijt, is het kwijt geliefden; dan zult ge daar de verdoemende God ontmoeten, en dan zult ge weggegooid worden in de poel van vuur en sulfer. Toe, laat u toch waarschuwen vanavond.

En dan maakt onze tekst duidelijk wat er nog meer gebeurt; “MENÉ, MENÉ, TEKEL.” “TEKEL” betekent: gewogen. Het leven van koning Bélsazar is in de weegschaal gelegd, in de weegschaal Gods, in de weegschaal van Gods recht. En God is een rechtvaardig God; o, als Hij het leven van een mens in Zijn weegschaal legt, dan kun je erop rekenen dat het daar éérlijk toegaat, en dat een mens geoordeeld wordt naar Góds recht. En dan kun je erop rekenen dat elk mens te licht bevonden wordt. Elk mens, u en jij en ik van nature, te licht bevonden. Ach, dan weet ik het wel, dan proberen we als het ware wel wat gewichtjes erbij te zetten aan onze kant, en we proberen van alles op te noemen en aan te dragen. Maar het doet alles niet mee, want het zal naar Gods recht en gerechtigheid mee moeten tellen. En dan komt geen mens zover dat de weegschaal de goede kant uitgaat. Te licht bevonden, te licht; u moet dat eens op u laten inwerken; als u straks naar huis gaat, op de fiets, of lopend, telkens het beseffen: gewogen en te licht bevonden! O geliefden, en als de Heere erin meekomt, dan bent u uw rust voor altijd kwijt; te licht bevonden.

En nu is het kostelijke dat juist de Adventstijd ons komt te verkondigen dat

er nu één mogelijkheid is om dat verdoemende oordeel te ontgaan, namelijk: *Christus*. O geliefden, Hij, de Heere Jezus Christus, Hij heeft nu alles volbracht om de gerechtigheid te verwerven voor het volk dat Hem van eeuwigheid is geschonken, opdat Zijn gerechtigheid in de weegschaal Gods doorslaggevend zal zijn. Want Christus' gerechtigheid telt mee bij de levende God. En nu vragen we ons natuurlijk af hoe we dan aan die gerechtigheid van Christus komen: och geliefden, die ontvangt u wanneer u Christus geschonken wordt, van achter het recht; omdat de Heere wederbarend in uw leven is begonnen en omdat Hij u gebracht heeft op het allerdiepste plekje van omkomen en sterven met uzelf en aan uzelf. Als u die weg mag bewandelen, door het werk Gods, waardoor u uzelf kwijtraakt, en u in Christus' armen mag wegsmelten, dan wordt u met Christus, ook de gerechtigheid van Christus geschonken, want Christus brengt alles mee. En als een mens Christus dus mist en dus ook de gerechtigheid van Christus mist, dan zal een mens altijd te licht bevonden worden. Daarom begrijpt u dat Gods gekenden van eeuwigheid het aan deze zijde van dood en graf gaan meemaken dat ze in de beleving in de weegschaal Gods worden gelegd, dat ze gewogen worden, en dat ze erachter komen: te licht bevonden. Daardoor liggen ze in het stof, daardoor kruipen ze over de grond, om Christus geschonken te krijgen; en dat niet alleen om niet in de hel geworpen te worden, maar veelmeer om God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest eeuwig te mogen grootmaken! O, wat bedelen dezulken die het moeten beleven: te licht bevonden, aan Gods genadetroon, om toch opgelost te worden in die Heiland en Zaligmaker, en om toch toegepast te krijgen wat de Heere Jezus Christus verdiend heeft door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid. Maar hebt u het dan al meegemaakt, in waarheid, dat u in de weegschaal Gods terechtgekomen bent, en dat u het daar hebt gezien en beleefd: te licht bevonden?

En dan weet ik wel dat velen tegenwoordig beweren – je kunt dat regelmatig in de krant lezen - dat de bevindelijke kennis van deze zaken helemaal niet meer nodig is; dat is allemaal ouderwets, dat is bedacht en uitgevonden door de mensen van het gezelschapsleven, en dat is niet naar de Schrift. Dan komt het zo openbaar dat die mensen ons tekstgedeelte dan maar overslaan; want het moet gekend worden, in de weegschaal des Heeren gelegd, en te licht bevonden. Het moet gekend worden, door het ware werk des Heeren Christus te gaan benodigen. En als een mens dan iets mag zien van Christus in Zijn lieflijkheid en Zijn dierbaarheid en Zijn beminnelijkheid en gepastheid, o dan komt die mens nog méér in zijn gemis te staan. Dan gaat die mens niet zeggen: “Nu heb ik Hem gezien en nu heb ik Hem dus ook gekregen; want dat zijn twee verschillende zaken. O, Christus moet je in waarheid geschonken worden, om met Zijn gerechtigheid bekleed te worden, en in de de weegschaal van Gods recht het te mogen ervaren: “Door Hem, door Hem alleen, door het eeuwig welbehagen”; uit en door Christus rechtvaardig voor God.

En om nu uit te werken wat dat oordeel voor gevolg heeft, ons laatste aandachtspunt, ons laatste tekstwoord: “UPHARSIN”. En om dat te begrijpen, moeten we naar vers 28; daar staat het woordje “PEREZ”. Want “UPHARSIN” is het meervoud van “PEREZ”; en “PEREZ” betekent: gespleten, gedeeld; en dat het meervoud geeft weer aan dat de Heere zegt: “Ik ga het

voltrekken, het gaat gebeuren.” De Heere gaat dat koninkrijk van koning Bésazar afpakken, Hij gaat het delen, Hij gaat het als het ware splijten; en Hij gaat ook het leven van koning Bésazar afpakken; koning Bésazar raakt alles kwijt. Ach geliefden, een koning, die geleefd heeft bij de leus: Geen God, geen Meester, geen genade; hij krijgt te maken met de levende God, Die komt te openbaren dat Hij Meester is, ook over het leven van koning Bésazar; en dat degenen die geen genade hebben ontvangen uit en door Christus, eeuwig verloren zullen gaan. Koning Bésazar heeft alle vermaningen in het leven in de wind geslagen; koning Bésazar is het het toppunt van hoogmoed, hij heeft zich als tartende mens geprofileerd. En nu openbaart hij ons wat de Heere met zo’n mensenkind gaat doen; en dan is het voor koning Bésazar kwijt, eeuwig kwijt.

Maar hoe zal het dan met óns aflopen, als dat woord “PEREZ”, dat “UPHARSIN”, ook voor ons gaat klinken? Hoe zal het dan zijn? De weg geweten te hebben en hem niet te hebben bewandeld; het inderdaad te hebben laten horen niet te willen dat God Koning over uw bestaan zal zijn? O geliefden, keert toch met deze ernstige vraag in, want de Heere is aan het tellen en Hij is aan het wegen. En als Hij komt te voleindigen, dan zal de boom liggen waar hij gevallen is, hetzij naar het noorden, hetzij naar het zuiden. En u bent nu zo’n gewaarschuwd mens; o, wat zou het erg zijn als deze kerkdienst uw verdoemenis kwam te verzwaren omdat u het geweten hebt, ook vanavond, en omdat u bij drie dingen bent bepaald: de dood, het oordeel en de de hel. O, wat een ernstige zaken! Maar in en door Christus ligt er die kostelijke ontkomingsweg, omdat Hij uit de hemel nedergedaald is, omdat Hij geboren is in de stal van Bethlehem, omdat Hij in Gethsémané over de grond heeft gekropen als een worm en geen man; en omdat Hij aan het vloekhout heeft gehangen, en nedergedaald is ter helle. En daardoor zou er een mogelijkheid tot ontkoming zijn van de hel, de dood en de verdoemenis. O, ziet toch welk een weg de Heere heeft geopend, en loopt toch de Heere aan als een waterstroom. En hierdoor komt zo duidelijk het verschil tussen koning Bésazar en ons aan het licht; voor koning Bésazar was het klaar, de afrekening wordt door de Heere gemaakt: geteld, voleind; gewogen, afgenomen. Maar u en jij, u bent nog in het heden der genade; de weg der zaligheid is u vanavond nog verkondigd en geweest; de nodiging heeft nog in uw oren geklonken. O geliefden, als dienaar Christi roep ik het u toe, met alle liefde van mijn hart: “Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt ge sterven?” O, dat ge toch aan deze zijde van dood en graf in de vierschaar Gods getrokken zoudt worden, om van achter het recht die lieve Zaligmaker in de armen te mogen vallen. En dat ge toch op de wand van uw levenshuis geschreven zag staan: “MENÉ, MENÉ, TEKEL, UPHARSIN”; om bij de Heere vandaan een bron geopend te krijgen in en door en uit Christus, tot de zaligheid en de roem van de Naam van de drie-enige God.

Geliefden, ik heb u niet voor de hel over, en ik gun het u zo, om daar eeuwig God groot te maken. O, smeekt dan de Heere om in uw leven te komen en om die zaligheid te komen uitwerken, tot roem van Zijn Naam.

O, **onbekeerden** onder ons, wat zijt ge altijd in de weer om een aangenaam leven op te bouwen aan deze zijde van het graf, en zeker in deze dagen voor Kerst. Maar ziet toch onbekeerden, hoe ge de verschrikkingen van de hel

tegemoet leeft; en vraagt toch de Heere om in uw leven te komen, om zó in uw bestaan in te grijpen dat ge er niet meer onderuit kunt, en dat ge Hem geschonken moet krijgen, die lieve Heiland en Zaligmaker.

En bekommerden onder ons, o ge hebt dat schrift op de wand van uw levenshuis gezien; ge hebt de betekenis ervan beleefd in het binnenste van uw hart; en ge weet het: te licht bevonden, eeuwig kwijt. Maar bekommerden, ge hebt het ook gezien het Kind in de kribbe. En ge hebt het gehoord, de Zaligmaker, de Heiland geboren, Christus de Heere. O, wat is er dan in uw leven een roepen en een smeken om Hem. Vraagt de Heere dan maar om door te komen trekken, opdat ge die Heiland in de armen zult mogen vallen, en opgelost in Hem, God eeuwig zult grootmaken.

En volk des Heeren, ge weet wat het is: te licht bevonden, kwijt, verloren. Ge laagt daar in uw geboortebloed ten dode opgeschreven vanwege de walgelijkheid der ziel. Maar daar klonk het uit Gods mond: "Leef, ja, leef." O, ge kunt er niet bij, dat de Heere zo naar u kwam om te zien en dat Hij in het stondeke der minne u Christus kwam te schenken en u kwam te bekleden met de heilsklederen Christi. Maar wat is er een strijd nietwaar, volk, en een aanvechting; wat wordt ge van binnen en van buiten aangegrepen, en wat is het daardoor vaak donker in uw bestaan. Ach volk, vraagt toch of de Heere leven aan uw ziel wil geven, opdat ge het weer weten moogt: in uzelf te licht bevonden, in uzelf zonde en schuld; maar door Christus en door Christus alleen zult ge eeuwig zingen van Gods goedertierenheên. En volk, ziet er dan maar naar uit dat het eeuwig in uw leven een zingen, een jubelen en een prijzen mag worden van de drie-enige God; en getuigt daar maar van door de praktijk van uw bestaan.

Och, schenke de Heere ons dan wat Zijn Naam verhoogt en verheerlijkt, nu en tot in eeuwigheid. Amen

Zingen: Psalm 73 : 14

*Wie, ver van U, de weelde zoekt,
Vergaat eerlang, en wordt vervloekt;
Gij roeit hen uit die afhoereren,
En U den trotsen nek toekeren;
Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot,
Nabij te wezen bij mijn God;
'k Vertrouw op Hem, geheel en al,
Den HEER', Wiens werk ik roemen zal.*

Preek gehouden: Geref. Samenkomst te Alblasserdam, 22 Dec. 2005